

Кини – киһиэхэ

Улуус баһылыгыгын дьаһалынан халаан уутуттан эмсэвэлээбит Үөдэй нэһилиэгэр тэрилтэлэр, нэһилиэгтэр дьаһалталара тийэн көмөлөһө сылдьаллар. Бэс ыйын 11 күнүттэн от ыйын 3 күнүгэр диэри субуотунньукка тахсыахтаах тэрилтэлэр испииһэктэрэ онгоһуллубута. Испииһэктэ балыһа, айылҕа харыстабылын инспекцията, байыаннай комиссариат, үөрэх управлениета, ветеринария, «Сахателеком» ООО о.д.а. киллэриллибиттэр. Ол сиринэн бэс ыйын 18 күнүгэр «Энгиэли» хаһыат редакциятын коллектива тийэммит элбэх оҕолоох, соҕотох ийэзэ Т.С. Гаврильеваҕа, детсад үлэһитэ М.П. Зыряноваҕа күрүө тутан, теплица көтүрэн, гараж ыраастаан көмөлөстүбүт.

Татьяна Степановна «Кэскил» түөлбө начальнига. Кини халаан уутун туһунан бэйэтин санаатын этэргэ быһаарына: «Үөдэйи сыл аайы кыра-кыраалаан көһөрүө этилэр, даамба туттактарына даҕаны, өрүһү диринэтэн хастарыы үлэтэ»

СУБУОТУННЬУККА СЫРЫТТЫБЫТ

Бытыллыбыт буоллаҕына, улахан уу кэллэбинэ туһалаабаты буолуо. Дьиэҕэ сертификаты 41 ыал ылла, мин санаабар, Үөдэйгэ олоҕор дьон сертификат ыллылар».

Нэһилиэгтэр дьаһалталара, тэрилтэлэр күргүөмүнэн тийэн эмсэвэлээбит дьонно тута көмөлөспүттэрэ хайҕаллаах, махталлаах.

В. РЫКУНОВА

Тыа сирэ уонна рынок

БЭЙЭ ДЬЫАЛАНЫ ТЭРИНЭРГЭ ҮӨРЭТТИЛЭР

Бэс ыйын 19-22 күннэригэр Бартыһаан нэһилиэгэр Октөмнөөү «Норуоттар икки ардыларынааҕы Бизнес-сад «Саха-микрорекредит» АНО преподавателлэре кэлэн 10 үлэтэ суох киһини «Основы предпринимательской деятельности» курскка үөрэтэн бардылар. Үөрэммит 10 киһиттэн 5-һэ Бартыһаан олохтоохтору, 5-һэ улуус атын нэһилиэгтэриттэн сылдьан үөрэннилэр. Преподавателлэр Норвегияттан сылдьар саами омук бизнестарын уонна сайдыыларын киинин бизнес-консультана Элин Саббасен, профессор Тор Герцен, ХИФУ ФЭИ кафедратын сэбиэдистэ Юрий Юрьевич Федоров уонна Бизнес-сад директора Марина Петровна Алексеева 4 күн устата бэйэ бизнэһин хайдах тэринэн үлэлиир, бизнес-проеггы былаанныырга суолталаах түгээннэр туһунан кэпсэтилэр, барыстаах, ночооттоох өттүн ааҕарга-суоттуурга үөрэттилэр. Түмүгэр хас биридии үөрэнээччи бэйэтин бизнес-проеггы хамыһыһа дүүһүгэр таһаарда, бопкуруостарга эппиэттээтэ. Үөрэммиттэргэ барыларыгар сертификат туттардылар. Аны сэттиннэ ыйыгар куоракка көрсөн бэйэлэрин дьыалаларын өссө төгүл ырытан, сыаналаан көрүөх буолан тарҕастылар.

Бу үөрэх Дьарыктаах буолуу киинин көбүлээһининэн пилотнай проект быһыытынан олоххо кирирдэ, тыа сиригэр бэйэ дьыалатын тэринэн үлэлииргэ туһалыыр сыаллаах. Бизнес-консультант Элин Саббасен этэринэн кыра омуктар, чуолаан тыа сирин олохтоохтору, глобализация кэмигэр үлэтэ суох хаалан симэлийбэттэрин туһугар бу проеггы сааһалаабыттар.

Үөрэх тэриллэригэр көмөлөспүт Бартыһаан нэһилиэгин дьаһалтатыгар махталбытын тириэрдэбит.

Инна СИВЦЕВА,

Дьарыктаах буолуу киинин салайааччыта

Сагарбат буолуохха сатамат

ЫҢЬАХ УОННА СЫБААЛКА

Саха киһитэ сайын кэлэрин чаччы кэтэһэн-кэтэһэн ис дууһатыттан үөрэн-көтөн көрсөр. Ол үөрүүтүн ыһыах күннэрэ, кини тэрээһиннэрэ, ооньбуулар, көрө-нара ситэрэн бээрэллэр. Айылҕа барахсан көһөрүөбүтүн көһөрөн, киэркэйи хайдахтаах да сир өссө тупсан ситэн-сигилээһэн көстөр.

Ыһыах күннэрэ аастылар. Күнэ-дьыла онно анаабыт курдук буолулар. Биир ардаҕа суох. Сайынныгылы куйаас күннэр.

Үгэс курдук, ОдьКХ ыһыаҕа Хамафатта Быһыттааҕар буолла. Манна ыһыах ыһар буолбуттара уон сыл буолла. Ол устата сылтан сыл тэрээһинэ сагардыллар, тупсарыллан дьон-сэргэ билинитин ыһыан ылан кэллэ. Улууска буолар тэрилтэлэр ыһыахтарыттан биир инники күөһүгэ сылдьар. Оттон ис онгоһуунан ханнык баҕарар улахан да киһиэхэ кыра-хара да кэрэ, онно да сөп түбэлээр онгоһуулардаах, оформленилаах. Киһи чаччы дуоһуйа сынныанан, астынан барар сирэ. Республикатан атын улуустар ЖКХ-ра элбэхтик кэлэн ыалдыттан бараллар. Бэйэбит улууспут нэһилиэгтэрин салайааччылар, коммунальщиктара сылы көтүспэккэ сылдьаллар. Ол тухары үчүгэй тэрээһиннээх ыһыах быһыытын билинэлэр. Сылдыгыт эрэ барыта.

Арай быйыл, биир бэйэм, биир суолу көрбүспүтүн ула-

арбахтыы саны-саны сагата суох хааллым. Инньэ гынан, аны кэлэйи бардым.

Хамафаттар олох атын тыллаах-өстөөх дьон буолан биэрдилэр. Хара аантан биһинэ буолбатах дьон аккаастаатылар. Баһылык Максимов Иван Николаевич: «Биһиги да дьоммут Арыы-Тииттэн онно тобуоохтарын сөп. Суол арҕа өттүгэр көстөр этэ. Ипполин билэр. Кырдык, итиннэ бөһүт сытара олус куһаҕан. Аны туран, саамай көстүүлээх сиргэ, кизэн бааһына ортогутар. Ыһыахтар кэннилэриттэн хомуйтарыахпыт. Руслан Егорович да сөбүлөспүтэ».

Иван Николаевич үчүгэй хата биир киһи баар эбит, ыллык-таах соҕустук толкуйдуур. Мин бири өйдөөбөтүм, дьон тобо олоҕор сирдэригэр ааһан эрэр дьон курдук сыһыаннаһарый, ыһар-тоҕор, киртитэр? Кэлэр ыччакка тугу да хаалларбатты дьаһанарый? Биир эрэ сыл анараа өттүгэр «Айылҕабытын ти-эргэммиттэн харыстыабын» дьэн хаһыат нөһүө дүүһүлэһии барбытын номнуо умнубуспут дуо?

Хас биридии киһи эн, мин, кини туруннахпытына эрэ айылҕабытын харыстыахпыт, кэлэр көлүөнэҕэ тугу эмит хаалларыахпыт.

Убаастабыллаах Никольскай, Хамафатта олохтоохтору, бөһүтүн, куһаҕангытын анаммыт сиргэ – сыбаалкаҕа тоҕун!

Андрей КОБЯКОВ,

пресс-киин

Хаартыскаҕа: ыһыахтыгыр суол кытытыгар тобуллубут бөх

Айылҕа – алаһа дьыэбит

БЫЛЫРЫН ЫАРАХАН САЙЫН ААСПЫТА

2012 сыл от ыйа кураан этэ. 9 чыһылаттан ый бүтүүр диэри буруо бөҕө этэ. Ити буруо ардаҕы түһэрбэт дириллэрэ кырдык быһыылаах. 14 чыһыла киэһэ быстах, этингээх ардах түһэн ааспыта. От ыйын былаһын тухары ардабатаҕа, үксүн +28°+33°, ый ортогутар тыаллаах, күнүс +21°+25°, сөрүүн күннэр этилэр. 16.07.2012-гэ «Мындылы» уонна орто салаа даамбаларын огорбуттара. От ыйын 20-тэн кытылга оттуур сааһалаабыттара, от ыйын 29-н атырдыах ыйын 2-гэр диэри өрүспүт халааннаан «Анныспыт» муостатын уу ылан, намыһах ходуһаны уу ылан, бугуллары былдьаан түбүк буолбута. От ыйыгар курааннаабытын үрдүнэн, өрүс халааннаабыта дьикти этэ.

Онон бу кэлэр ыйдарга ардаатаҕына, өрүс халааннаан сөп. Үөһээ өрүспүт баһыгар моһуоктуулар быһыылаах. Гидроэлектростанция (ГЭС) тутуллубут курдук, сиһили ханна да суруйбаттар. Кистэлэн быһыылаах. Кураан сайын өрүс тобо халааннаабытын ким да ырыта барбатаҕа. Чаҕылганнаах этин ханна түстэ да, тыа баһаара буолар диэттилэр. Онтон дьаһалга дьон тыаҕа тахсыман дьэн, буруйдаах дьону көрдүүллэр. Аныгы этинмит аһаҕас уотунан уһуурар буолбут үһү. От ыйын 14-гэр диэри ардыра буоллар, от ситэн, сүөһүгэ дороххой аһылык баар буолуо этэ. Хортуоппуй да үүнүө этэ. Сылгы-бытын, ынахпытын, сүөһүбүтүн кытта тэнгэ ходуһабыт отун хомуйуо этибит. Аны үөрэнэн хаалан, ходуһа аһыларын, сабыллыахтааһын ким да аахайбат буолан хаалла. Бу бэс ыйын 19, 20, 21 күннэригэр буруо сабардаан, ардаҕы түһэрбэтэ. Ме-теостанциялар да буккулуннулар. Интернет да кэлэбэйдир дириллэр. Чэ, кулаан-сабаан орто үүнүүлээх сайын буолар ини. Хайдах сайын буолуой дьэн өрүү ыйыгар дьоммор туһаайан этэбин. Билингитэ кураанныы иликпит, сирбит сиктээх, кытылга үрдүк ходуһа уута ылбыта. Сир аһа да баар буолуо. Барыта бэйэбиттэн тутулуктаах. Кылгас сайын күннэрин халтай ыппакка, көдүүстээхтик туһанан үлэлээтэхпитинэ күһүнгү киһи күлбүтүнэн дьэн өс хоһоонугар сөп түбэһэн, үөрэ-көтө кыстыгы бэлэмнээх көрсүөхпүт.

Константин ЕРЕМЕЕВ,
Кыһыл-Сыыр

Ол кэпэ Нам сирэ!

ЛЕНСКЭЙ НЭНИЛИЭК

«Ленскэй нэһилиэк» МТ

18-с №-дээх информационнай таһаарыыта

Бэс ыйын 23 күнүгэр Нам селотун пааркатыгар ытыллыбыт улдуустаады ыһаады тэрийиигэ үгүс киһи үлэлээтэ. Ол курдук ураһалары тутууга, паарканы өрөмүөннээһингэ, фонтаны онорууга, электричествоны тардыыга ИП Слепцов П.К., ИП Протопопов А.А., ИП Эверстов Е.В., Поротов В.С.; ипподром өрөмүөннээһингэ «Уйгу» ХЭТ (Ядреев С.С., Сивцев В.И.), «Намкоммунтеплоэнерго» АО (Игнатъев Н.В.), «Намстрой» МУП (Кутуков В.В.); паарканы, ипподрому хомуйууга, ыраастааһынна «АРТ» МАУ (Яковлев В.Е.), общественной үлэһиттэр, үөрэх управлениета, балыһа, 1, 2, 3, 4, 5, 8 №-дээх детсадтар, начальнай оскуола, ТХУ, «Намкоммунтеплоэнерго», улуус дьаһалтата; ыһаады үөрүүлээхтик арыыыга «Ручеек» (ДШИ, Москвитина Н.Ф.), ДШИ балынай үгүкү коллектива (Винокурова С.С.), «Кындал» (Герасимова Л.В.), түөлбэ «Сайдыс» лаабырын «Ки-

ТҮМСҮҮЛЭЭХПИТИН КӨРДӨРДҮБҮТ

ноакадемия» этэрээтэ (Бурнашева Р.А.), «Мичээр» оҥо үгүкү коллектива (Филиппова Т.Ф.), «Мичээр» (ДШИ, Мохова Т.Ф.), «Сандаара» (Партизан, Дьяковская А.Н.), «Айылдан» (НПК, Попова М.С.), «Арчы» кулууп (Хатын Арыы, Пономарева С.Д., Охлопков П.В., Охлопкова А.А.), «Модутчаана» (Модут, Шамаева М.В.), «Ымыһаана» (Үөдэй, Сергеева Э.И.), «Далбар» (Нам, Тихонова С.М.), «Дьүөгөл» (Кутукова Е.А.), «Дьүрүл» (Кривошапкин Д.И.), «Фривойс» (Соловьев Ф.А.), А. Шестаков аатынан сынньалаҥ киинэ (Колпашникова В.В.); паарканы кизргэтиигэ, дизайнын онорууга «Ленскэй нэһилиэк» МТ специалиһа Винокурова М.М., культура управлениета (Новиков И.С.), А. Шестаков аатынан сынньалаҥ киинэ; сала-

маны онорууга 26 тэрилтэ; сценарийи суруйууга Н.В. Петрова, Т.Р. Петрова, А.Е. Николаева, Р.Н. Дьяконова, В.Н. Рыкунова; режиссердар Новиков И.С., Кривошанин А.К., диктордар Заровняева Е.А., Жирков Н.М., Рыкунова Е.Д., Бурнашев В.В.; «Ленскэй нэһилиэк» МТ дьаһалтатын түһүлгэбэ аһааһынны иилээн-сағалаан, ырынан кизргэтэн ыһыпыт Афанасий Татаринов, Евгений Колесов үлэлээтилэр.

Бары көмөлөспүт, үлэлэбит дьонно «Ленскэй нэһилиэк» МТ уонна тус бэйэм аапсыттан улахан махталбын тиэрдэбин. Барыгытыгар доруобуйаны, өссө да түмсүүлээх буолууну, дьолус-соргуну бағарабын.

Андрей НОВГОРОДОВ,
«Ленскэй нэһилиэк»
МТ баһылыга

Бэс ыйын 23 күнүгэр, ыһаах күн «Ленскэй нэһилиэк» МТ дьаһалтата саҥа тутуллубут бэйэтин ураһатыгар ыалдьыттары ыҥыран түһүлгэлээтэ. Бу күн маанылаах ыалдьыттарынан СР юстициятын государственнай комитетын председателэ С.М. Гурьева, СР олохтоох бэйэни салайыны департаменын старшай референэ И.С. Мискаев, СР Президенин иһинэн муниципальнай тэриллиилэр сэбиэттэрин юриһа К.Е. Сивцев, улуус баһылыгын бастакы солбуйааччы Н.В. Слепцов о.д.а. буоллулар.

Түһүлгэ биэр бэлиэ түгэнинэн Дьокуускай куорат «Октябрьскай» уокуругун баһы-

«ОКТАБРЬСКАЙ» УОКУРУГУ КЫТТА БИИРГЭ ҮЛЭЛИЭХПИТ

лыга, биэр дойдулаахпыт Валентин Тимофеевич Эверстовы кытта «Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыга А.Г. Новгородов биіргэ үлэлэһиигэ Сөбүлэһиигэ илии баттаһылар буолла. Сөбүлэһиигэ киллэриллибит пуоннарга олоуран Дьокуускай куорат «Октябрьскай» уокуругун уонна Нам селотун икки ардыларыгар араас хайысханан үгүс былааннаах үлэ ытыллыаҕа.

Ыалдьыттар бэйэлэрин эҕэрдэ тылларыгар «Ленскэй нэһилиэк» МТ дьаһалтата үлэтин далаһыннаахтык сағалаабытын бэлиэтээтилэр. Түһүлгэбэ мустубут дьон дуоһуя сыннанан, уохтаах кымыһы ыймахтаан тарҕастылар.

ТУҔАЛААХ БЕСЕДКА

Нам селотун олохтооҕо, оҕуруот аһын сөбүлээн үүннэрээччи уонна пропагандалааччы Л.П. Решетникова дьэтин олбуорун иһигэр бэртээхэй беседака тутунна. Бу беседака Лариса Петровна инникитин оҕуруот аһын, сибэккени сөбүлээн олордор дьону ыҥыран сүбэ-ама биэрэр, уопутттан бэрсэр былааннаах. Билигин ыаллар бары олбуордарыгар араас тутуулары ыталлар, дьэһэлэрин таһын кизргэтэллэр. Онуоха Лариса Петровна беседаката атыттарга холобор буолуоҕа.

700 МАҔ ОЛОРДУЛУННА

Ыам ыйын 23-24 күннэригэр «Ленскэй нэһилиэк» МТ көбүлээһининэн Нам селотун көбөрдүүгэ үлэ ытыллына. Ол курдук «АРТ» МАУ (Яковлев В.Е.), тэрилтэлэр, түөлбэлэр олохтоохторо тахсан 700 маһы уонна талаҕы олортулар. Наммыт эчирии көбөрөрүн, тупсарын туһугар манньк субуотунньуктар өссө да ытыллыахтара.

ТААС ДЬИЭ СВАЯТА ТҮСТЭ

Ыам ыйын 28 күнүгэр Нам селотугар бытовоей комбинат территориятыгар 28 квартиралаах таас дьэиэ сваята түһэрилиннэ. Бу дьэиэ «Сууллары турар уонна авариянай дьэиэлэртэн гражданныр көһөрүү» программанан тутуллуохтаах. Бу үс сыллаах программа буолар. Уопсайа территорияга 3 олодор таас дьэиэ тутуллуохтаах.

СЕЛОНУ ТУПСАРЫЫГА ҮЛЭЛЭҔЭЛЛЭР

Нам селотун олохтоохторо «Ленскэй нэһилиэк» МТ дьаһалтатын көбүлээһининэн, тэрийитинэн араас тэрээһиннэргэ көхтөөхтүк кыталлар, биіргэ түмсэн үлэлииллэр. Ол курдук тыа хаһаайыстыбатын дьаарбанкатыгар түөлбэлэр, предпринимателлэр актыбынайдык кыттан бэйэлэрин табаардарын атылаабытара.

Бэс ыйын 5 күнүттэн «Эрэл» диэн оҥо сынньалаҥ лаабыра аһыллыбыта. Лаабырга 20 оҥо сылдьан паарканы, уулуссалары хомуйууга үлэлээтилэр. Салайааччылар – И.С. Находкина.

Тыа сириҥ сылыннан тыа хаһаайыстыбатын министерствотын нөҥүө селону тупсаран онорууга дьарыктаах буолуу киинигэр учуокка турар 5 киһи үлэһи сылдьар. Кинилэр село территориятын, сыбаалканы хомуйууга, күрүө абырахтааһыныгар үлэлииллэр.

«Ленскэй нэһилиэк» МТ баһылыгын солбуйааччы П.Л. Федоров Москва куоракка «Сууллары турар, авариянай дьэиэлэртэн дьону көһөрүү» диэн ОДьКХ программатынан үлэни ытарга көмүскээн кэллэ.

Хаһыаты бэлэмнээтэ В. РЫКУНОВА

